

Warszawa, dnia 30 maja 2017 r.

**Stanowisko
Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu
Krajowej Rady Radców Prawnych**

1. Przedmiot sprawy

W dniu 24 kwietnia 2017 roku do Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych skierowana została prośba o przedstawienie stanowiska w sprawie interpretacji przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (dalej KERP) w aspekcie możliwości publicznego reklamowania przez radcę prawnego (w ramach świadczonej przez siebie pomocy prawnej) usług swojego klienta.

2. Zagadnienie podlegające rozstrzygnięciu

W stanie faktycznym sprawy, w toczącym się postępowaniu sądowym zainteresowanym przez Wnioskodawczynię, strona pozwana korzysta z zastępstwa procesowego w osobie radcy prawnego. W jednym z pism procesowych związanych z postępowaniem w sprawie radca prawni wskazał, cyt. „*o ile zasiępowania pozwanego w procesie podjąłem się w trakcie wykonania remontu w moim prywatnym, nowo nabytym mieszkaniu, gdzie niezwykle rzadko, dołądka elokwentna i bardzo uczciwa remonci mojego mieszkania w ciągu kilku dni dobiegł koniec i na dzień dzisiejszy jestem w stanie zadeklarować, że usługi Pozwanego będę polecał*”.

W związku z powyższym wnioskodawczyni zwróciła się o interpretację zachowania radcy prawnego w kontekście obowiązujących zasad etycznych wykonywania zawodu i możliwości reklamowania usług nocołowcy w pismach kierowanych do Sądu.

3. Źródła prawa i materiały wykorzystane do zajęcia stanowiska

W celu przedstawienia stanowiska w sprawie oparto się na następujących przepisach prawa:

- 1) Kodeks Etyki Radcy Prawnego – Uchwała Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.
- 2) Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016, poz. 233 z późn. zm.)
- 3) Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz. Wzyl. 2, Warszawa 2017, red. T. Scheffler

Dla ustalenia stanu faktycznego wykorzystano zapytanie wnioskodawczyni, będącej stroną powodową w toczącym się postępowaniu sądowym z udziałem radcy prawnego – zastępcy procesowego strony pozwanej.

4. Analiza zagadnienia

Kodeks Etyki Radcy Prawnego zawiera zbiór zasad kierowanych do członków samorządu, stanowiących wytyczne postępowania radców prawnych w życiu zawodowym, samorządowym, a także w życiu prywatnym.

W zakresie poruszonego pytanien wnioskodawczyni przedmiotowe istotne pozostają przepisy ogólne Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, regulujące wykonywanie zawodu oraz przepisy o wolności słowa i pisma zawarte w Rozdziale V, albowiem Kodeks nie zawiera przepisu ściśle odnoszącego się do zagadnienia przedstawionego Komisji w dniu 24 kwietnia 2017 r.

Zgodnie z treścią art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego - radca prawni, mając na uwadze treść roty ślubowania określonej w ustawie o radcach prawnych, obowiązany jest wykonywać czynności zawodowe rzetelnie i uczciwie, zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej oraz dobrymi obyczajami. Dbanie o godność zawodu jest jednym z podstawowych obowiązków każdego radcy prawnego. Chodzi tu przede wszystkim o należyte i staranne, zgodne z zasadami etyki, wykonywanie wszelkich czynności związanych ze świadczeniem pomocy prawnej (tak: T. Scheffler (red.), Kodeks Etyki Radcy Prawnego, Komentarz. Wzyl. 2, Warszawa 2017), Art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowi, że radca prawni obowiązany jest dbać o godność zawodu nie tylko przy wykonywaniu czynności zawodowych, ale również w działalności publicznej i w życiu prywatnym, zaś naruszeniem godności zawodu radcy prawnego jest w szczególności takte postępowanie radcy prawnego, które mogłoby zdyskredytować go w opinii publicznej lub podważyć zaufanie do zawodu radcy prawnego. Dbanie o godność zawodu radcy prawnego, określona w art. 11 KERP, wymaga, aby radca prawni przy wykonywaniu swoich obowiązków zawodowych traktował wszystkich swoich klientów z szacunkiem. Wszelkie wypowiedzi radcy prawnego powinny być taktowne, powściągliwe i z zachowaniem umiaru. Z kolei art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych stanowi, że radca prawni przy wykonywaniu czynności zawodowych korzysta z wolności słowa i pisma w granicach określonych przepisami prawa i rzeczoową potrzebą.

Zgodnie z treścią przepisu art. 38 ust. 1 KERP radca prawni pomimo korzystania przy wykonywaniu zawodu z wolności słowa i pisma, nie może nigdy przekraczać granic określonych przepisami prawa i rzeczoową potrzebą. Radcy prawnemu nie wolno także okazywać swojego stosunku, szczególnie negatywnego, do stron, uczestników postępowania. Na tych samych zasadach powinien być oparty stosunek radcy prawnego do sądów i organów, przed którymi występuje, świadcząc pomoc prawną. Niedopuszczalne jest, aby radca prawni w sposób publiczny okazywał swój osobisty stosunek do sądów, pracownikówwymiaru sprawiedliwości czy też innych organów i instytucji (art. 49 KERP). Zgodnie z art. 48 KERP, radca prawni powinien zawsze dbać o to, aby jego zachowanie nie naruszyło powagi sądu lub innych instytucji, przed którymi występuje – wystąpienia racy prawnego nie mogą także w żaden sposób naruszać godności osób uczestniczących w postępowaniu.

Wolność słowa i pisma (wolność ekspresji) radcy prawnego w związku z wykonywaniem zawodu oznacza, że radca prawni (w granicach określonych przez przepisy prawa i zasady etyki) uprawniony jest do podjętowania wszelkich czynności zmierzających do realizacji czy też ochrony powierzonych mu praw i obowiązków innych osób. Żaden organ i podmiot zewnętrzny nie jest upoważniony zatem do ingerowania w przyjętą przez radcę prawnego taktykę lub strategię prowadzenia sprawy. W zakresie formy to radca prawni ostatecznie decyduje o kształcie swej wypowiedzi, biorąc pod uwagę oparte na profesjonalnym przygotowaniu przewidywanie, jaka technika ekspresji będzie w danym, konkretnym przypadku najbardziej korzystna z punktu widzenia interesu klienta (tak: T. Scheffler (red.), Kodeks Etyki Radcy Prawnego, Komentarz. Wzyl. 2, Warszawa 2017).

Akceptowalne działania komunikacyjne radcy prawnego nie mogą wykraczać poza granice wyznaczone przez przepisy prawa, rzeczową potrzebę oraz zasady etyki radcy prawnego.

5. Podsumowanie

Przenosząc powyższe na stan faktyczny przedstawionego Komitcji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych zagadnienia, analizie należało poddać czy postępowanie się przez radcę prawnego w piśmie procesowym słownie odnoszącymi się do rzetelności i fachowości klienta jako przedstawiciory naruszało przepisy Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz ustawy o radcach prawnych.

Przede wszystkim w zapytaniu wnioskodawcy nie przedstawiono pełnego obrazu pisma radcy prawnego oraz kontekstu sformułowania, w jakim poddawane analizie stwierdzenie zapadło. Niemniej jednak na podstawie zacytowanego fragmentu możliwe jest wskazanie, że oświadczenie radcy prawnego zawarte w piśmie procesowym nie narusza przepisów obowiązujących członków samorządu radcówki. Jak już wskazywano wcześniej, rada prawni korzysta z wolności słowa i pisma w zakresie wykonywanej przez niego pomocy prawnej i, o ile wolność ta nie narusza obowiązujących przepisów, żaden organ nie posiada legitymacji do ingerowania w treść wypowiedzi radcy prawnego, o których kształcie z punktu widzenia interesu klienta decyduje sam radca prawni. Sformułowania użyte przez radcę prawnego w piśmie sądowym nie uchylają godności zawodu oraz nie podważają zaufania publicznego do samorządu radcówki. W sytuacji posiadania informacji o rzetelności swojego klienta, ważnych z punktu widzenia toczącego się postępowania w granicach wolności słowa, radca prawni może wskazywać na fachowość podmiotu, który reprezentuje. Oczywiście - każdorazowo radca prawni winien zachować rozwagę w formułowaniu swoich wypowiedzi a także stosowny umiar, unikając w miarę możliwości wypowiedzi, które mogą być przedmiotem późniejszej krytyki, tak ze strony podmiotu, którego reprezentacji podjął się radca prawni, jak i strony przeciwnej postępowania.

Przewodniczący
r. pr. Jacek Kimowicz

Przewodniczący Komitcji
Etyki i Wykonywania Zawodu KRRP
r. pr. Ryszard Wiśniewski